

SŁOWO

Wilno, Sobota 13-go grudnia 1924

PRZESILENIA mieszczańska z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową 3 miedzi, sagrażone 6 złotych. Konto osobowe w Poczcie Kasie Oszczędnościowej Nr 30.259.

Cena pojedynczego Nru 15 groszy.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, stwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

JENNA OŚCIEŻEN. Wiersz milimetrów jednostronny na str. 2-iej i 3-iej 30 gr., za tekstem 10 groszy.—Kronika reklamowa lub nadawane 40 gr. Matrymonialne 20 gr. W N-rach świątecznych i na prowincji o 25 proc. drożej.

Teatr Wielki

(Wielka Pohulanka)

W sobotę 13 grudnia 1924 roku

Występ znakomitego tenora

D. SMIRNOWA

w operze:

„VIOLETTA“

Początek o godzinie 8-iej wiecz.

Przesilenie na Łotwie.

Z górą tydzień temu padał się do dymisji gabinet Samuela, a dotychczas jeszcze wiadomo kto obejmie rząd na Łotwie.

Genezy przesilenia ministerjalnego należy szukać w połowie ubiegłego miesiąca, kiedy zaprojektowana przez min. Kalnina reforma finansowa nie znalazła aprobaty Sejmu, co pociągnęło za sobą dymisję ministra skarbu. Już wten czas poszczególne grupy parlamentarne rozpoczęły z sobą pertraktacje w sprawie wspólnej taktyki na forum parlamentarnym. Przede wszystkim więc socjal-demokraci, frakcja licząca 31 członków, rozpoczęli rokowania z frakcją mniejszowików (7 deputowanych) w celu wciągnięcia tej ostatniej do koalicji rządowej.

Do podjęcia rokowań z mniejszowikami pchała soc.-demokratów obawa, że w chwili obecnej, kiedy udzielają oni poparcia rządowi, opozycja mniejszowików znacząco może zaszkodzić w przyszłej kampanii wyborczej.

Następnie wzrost agitacji komunistycznej w masach robotniczych przemawiał za tem aby wciągnąć mniejszowików do koalicji rządowej, soc.-dem. bowiem uważają że lepiej mieć podczas wyborów jednego wroga niż dwóch.

Mniejszowicy jednakże odpowiedzieli na propozycję odmownie, dając do zrozumienia że będą popierali rząd od wypadku do wypadku. W czasie rokowań z mniejszowikami były również czynione przez soc.-dem. próby wciągnięcia do koalicji rządowej mniejszości. Realizacja tych ostatnich napotkała kategorię sprzeciw centrum demokratycznego i gospodarzy (razem 8 deput.), grup wchodzących już poprzednio w skład koalicji.

Z chwilą kiedy Kalning podał się do dymisji atmosfera parlamentarna z dniem każdym stawała się coraz bardziej naelektryzowaną i możliwość przesilenia przewidywana na dobry tydzień przed ogłoszeniem deklaracji Samuela. Jednocześnie z próbami wciągnięcia nowych stronnictw przez soc.-dem. do koalicji, prawica reprezentowana przez związek włościański z b. premierem Mejerowiczem na czele bardzo ostrożnie rozpoczęła czynić zabiegi w celu stworzenia większości. Związek włościański uważał początkowo za niewskazane dążyć do obalenia gabinetu ze względu na dość bliski termin wyborów. Zdaniem jego, opozycja w której pozostawał dawała więcej szans na przeprowadzenie pomyślanej kampanii wyborczej, niż objęcie rządów na krótki przebieg czasu wobec tak skomplikowanej sytuacji wewnętrznej jaka się wytworzyła obecnie.

Stopniowo jednak, gdy moment przesilenia się zbliżał, pekuza objęcia rządów stawała się silniejsza i próby liderów związku włościańskiego w sprawie utworzenia ewentualnej większości parlamentarnej nabierały coraz bardziej pozytywnego charakteru.

Dymisja Samuela jednakowoż nastąpiła ockolwiek wcześniej, nie

sytuacja parlamentarna nie dojrzała i tem trzeba tłumaczyć przeciąganie się kryzysu.

Związek włościański, co prawda, z miejsca ujął inicjatywę utworzenia koalicji rządowej i nie zdążył zapewnić sobie udziału innych grup. To też toczą się obecnie rokowania i pertraktacje, w ysuwane są takie lub in ne kombinacje i jakiegoś ich wynik ostateczny narazie trudno przewidzieć. W chwili obecnej toczą się właśnie rokowania z związku włościańskiego i centrum z grupami letgalczyków, którym przewodzi bracia Trasunowie. Czy zostaną oni pozyskani i ceną jakich ustępstw nie wiadomo.

O ile powyższa kombinacja dojdzie do skutku, rząd nowy będzie miał charakter wybitnie nacjonalistyczny. Położenie mniejszości narodowych a szczególnie Polaków, które za rządów Samuela było nader opłakane (szykany, areszty, głośny incydent Błukstański) niewątpliwie znacznie się jeszcze pogorszy.

Przesilenie ministerjalne na Łotwie i jego rezultaty winne być przeto bacznie okiem śledzone przez polską opinię publiczną.

K. S.

Już po napisaniu artykułu powyższego otrzymaliśmy depeszę, która w zupełności potwierdza nasze przewidywania:

RYGA. 12 XII (Pat). Prezydent Republiki polecił Hugonowi Sebinowski, deputowanemu ze związku włościańskiego, misję utworzenia nowego gabinetu. Sprawa podzieliła tek pomiędzy związek włościański i grupami centrum następują trudności, które nie zostały jeszcze usunięte.

Dowiadujemy się, że przybył do Wilna p. Majewski, b. nacelnik urzędów rolnych w wileńskim okręgowym urzędzie ziemskim. Pan Majewski za czasów swego urzędowania znany był powszechnie jako zasadniczy przeciwnik parcelacji prywatnej, a także jako urzędnik, który stale trudnił i uniemożliwiał pracę komasacji i regulacji serwitutów.

Bołoby bardzo niedobre, gdyby p. Majewski (o ile swych poglądów na metodę pracy w urzędach ziemskich diametralnie nie zmienił) miał w przyszłości jakikolwiek wpływ na politykę agrarną w naszym kraju. Swego czasu ustąpienie p. Majewskiego z urzędu ziemskiego było powitane z uśmiechem przez wszystkich interesantów, zarówno ziemian jak włościan.

SEJM I RZĄD.

Awans wojskowy.

Gabinet ministra spraw wojskowych komunikuje: Prezydent Rzeczypospolitej podpisał wnioski ministra spraw wojskowych, przedstawione przezeń dnia 10. 12. b. r., a dotyczące awansów oficerskich. Wnioski te nie obejmowały awansów na stopnie generała broni, które uprzednio wstrzymano aż do czasu ustawowego uregulowania organizacji najwyższych władz wojskowych oraz definitywnego rozstrzygnięcia kwestii etatów w armii, które ustala, na jakie stanowiska przewidywani będą generałowie broni. Na generałów dywizji zostali awansowani generałowie brygady: Hauser Edmund, Zemanek Henryk, Ledóchowski Ignacy, Kas-

przycki Stefan, Linde Mieczysław, Januszajtis Marjan, Tins Eugeniusz, Wróblewski Stanisław, Minkiewicz Henryk, Rybak Józef, Thulio Jan, Suszyński Stefan, Ładoś Kazimierz, Norwid-Neugebauer Mieczysław.

Nadto zezwolił p. Prezydent Rzeczypospolitej na nieznaczne rozszerzenie ram awansowych we wszystkich korpusach osobowych, dla umożliwienia awansów specjalistów fachowców oraz inwalidów służby czynnej, dzięki czemu uprawnienia, wynikające z art. 41 ustawy z dnia 28-go 9. 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P. w szerszych, niż dotychczasowe rozmiarach na korzyść oficerów inwalidów zostały wyzyskane.

W związku chłopskim.

Klub poselski Związku Chłopskiego odbył w czwartek posiedzenie, na którym dokonano wyboru władz Klubu. Prezesem na miejsce posła Pluty został poseł Bryl, wiceprezesami posłowie Janeczek, Siwiński i Toczek, sekretarzem poseł Sosha.

Pełnomocnictwa dla rządu.

Pod przewodnictwem prezesa ministrów Grabkiego odbyła się narada w sprawie pełnomocnictw rządowych, których termin upływa z końcem roku bieżącego. Narada przysłała do przelomonania, że przedłużenie pełnomocnictw skarbowych nie jest potrzebne. Natomiast wyłonił się projekt awansowania się do Sejmu o pełnomocnictwa, dające rządowi środki do uspokojenia kresów. Miałby one obejmować m. in. prawo nadania województwom kresowym samorządu, podlegającego kontroli państwowych władz administracyjnych.

Projekt budżetu na I kwartał 1925 r.

Rząd wniosł do Sejmu projekt ustawy budżetu prowizorycznego na pierwszy kwartał roku 1925 budżet, sporządzony na podstawie budżetu, uchwalonego na rok 1924. Pierwsze czytanie projektu odbyło się dzisiaj bez dyskusji, komisja budżetowa zajęła się ma projektem w poniedziałek przyszłego tygodnia tak, aby we środę lub czwartek tegoż tygodnia mógł się odbyć drugie, ew. trzecie czytanie ustawy. W razie jakiegokolwiek opóźnienia, spowodowanego, naprzykład długą dyskusją, p. marszałek zwoła specjalne posiedzenie Izby na 27 b. m.

Wydanie postów sądom.

Sejmowa komisja regulaminowa i nietykalności poselskiej postanowiła wydać sądom następujących: Łańcuckiego, Wasynczuka, Sergiusza Kozickiego i Czuczaj, nadto ks. posła Ilkowa. Natomiast komisja odmówiła wydania postów: Pankratza, Eisensteina i Arciszewskiego.

Z komisji reform rolnych.

Sejmowa komisja reform rolnych pod przewodnictwem posła Poniatowskiego przyjęła w 2-m czytaniu projekt ustawy o zakresie mocy obowiązującej ustawy o przejęciu na własność państwa ziemi w niektórych powiatach województwa wesołochińskiego celem nadania jej żołnierzom. Następnie komisja przystąpiła do dyskusji nad projektem noweli do ustawy o scalaniu gruntów. Treścią istotną tej noweli jest wprowadzenie komisji powiatowej z szatem zolżenia pierwszej instancji do terenu, na którym dokonują się prace oraz rozszerzenie uprawnień geometrów komasatorów.

Za kordonem.

Telegramy od naszego korespondenta z pogranicza

Kartki „Bezbożnika“.

Dzienniki mińskie rozpoczęły w związku z nadchodzącym świętem Bożego Narodzenia intensywną propagandę antyreligijną. Kampania ta według instrukcji sowieckich winna być prowadzona nie jako nagły atak lecz ostrożnie musi się wiązać z całokształtem propagandy antyreligijnej prowadzonej przez instytucje oświatowe sowieckie, jacejski partyjne, oraz jacejski Towarzystwa przyjaciół gazety „Bezbożnik“.

Instrukcje sowieckie podnoszą, że poprzednia metoda gwałtownych napadów na religię nie odniosła pożądanego skutku i wobec tego propagandę należy prowadzić drogą wyjąskale „istoty świat“ i t. d. W tym celu na całej Białorusi mają się odbywać odczyty, wiece, pogadanki. Szczególny nacisk kładą bolszewicy na agitację na wsi. Kampania antyreligijna posatem winna się ściśle wiązać z propagandą nowego bytu.

Oczekiwać należy że podmas świat Bożego Narodzenia za przykładem lat ubiegłych odbędzie się liczne manifestacje niechętnych zwolenników T-wa „Bezbożnik“. Ludność szczególnie wiejska z oburzeniem odrzuca wszelkie próby seszeptełnia jej ateuszostwa.

Propaganda antyreligijna prowadzona wśród głęboko religijnej ludności Białorusi jest jeszcze jednym antidotum przeciwko komunizmowi.

Pobór rekrutów.

Pobór rekrutów, jak już donosiliśmy, wyznaczony został na dzień 15 grudnia. W związku z tem rejonem wykonawczym komitetem partyjnym, jacejskom komсомolskim polecono wstrząść odpowiednie kroki w celu przeprowadzenia jak-

najbardziej zorganizowanego poboru.

Polecenie takie równa się rozkazowi denuncjowania i wskazuje, że bolszewicy nie są pewni pomyślnego wyniku poboru skoro do jego przeprowadzenia zostaje użyty cały aparat partyjny.

„Czerwony front“.

W mińskich kinematografach wyświetlany jest obecnie film agitacyjny wykonany wspólnie przez Proletkine i Mepr p. t. „Czerwony front“.

Film ilustruje następujący temat: faszysty podburzają przez socjal-demokratyczny rząd, sprowadzając na robotników. Napad szerszościw odpór komсомol. Zwycięstwo osiągnięte dzięki heroizmowi i sprytności robotnicy—komсомolki, które udaje się wprowadzić w błąd faszystowski wywiad. W ślad za tam rozpoczynają się represje w stosunku do robotników ze strony rządu, areszty, torturowanie i rozstrzelanie robotników i komunistów. W uzupełnieniu całej akcji zostaje aresztowany i podany torturom wódz Mopra. Sąd burżuazyjny skazuje go na śmierć, jednakże przed wykonaniem wyroku udaje mu się zbiec do S. S. S. R.

Film agitacyjny, jak widać, jest wspaniałonny i opracowany podług znanej recepty komunistycznej. Są więc faszysty, socjal-demokraci, sprzedawczy jest i „heroizm komсомolki“ i cierpienia wódza „Mopra“. Jeśli filmów agitacyjnych wyświetlana w ostatnich miesiącach na Białorusi wskazuje jak wielką rolę w aparacie agitacyjnym przywiązują im bolszewicy. Ciekawą rzeczą jest, jako przykład do „roboty“ agitacyjnej komunistów, statystyka rodzajów filmów. Prezent filmów agitacyjnych przekracza czterdzieście.

Ustąpienie Akela.

RYGA. 12 XII (tel. wł.—s.) Z Rewla donoszą: Prezydent Republiki estońskiej. Dr. Akel ustępuje ze swego stanowiska wskutek choroby. W związku z ustąpieniem prezydenta państwa gabinet podał się do dymisji. Na stanowisko prezydenta wysuwana jest kandydatura b. ministra sprawiedliwości Janssona.

Ujęcie ptaszka.

RYGA. 12 XII (tel. wł.—s.) Z Rewla donoszą: W Werenbergu (na terytorium estońskim) aresztowano pułownika czerwonej armii Lilikasa. Lilikas skończył w Rosji 30-wieczną akademię wojskową czerwonych dowódców poczem nielegalnie przybył do Estonii gdzie odegrał kierowniczą rolę w rozruchach komunistycznych 1 grudnia. Po nieudaniu się zamachu Lilikas uciekł z Rewla i próbował przekroczyć granicę sowiecko—estońską.

Poddany badaniu Lilikas przyznał się, że był jednym z głównych dowódców powstania.

Dyplomatyczna choroba.

Trocki jedzie poraz drugi na Kaukaz.

„Rosta“ z dn. 10 b. m. donosi: W pismach ogłoszono komunikat lekarzy o stanie zdrowia Trockiego. Z komunikatu wynika, że Trocki jest chory na gorączkę wywołaną przez infekcję grypową, trwającą czwarty tydzień. Komunikat podpisany jest przez lekarzy Getier,

Aleksandrowa, Pewniera i komisarza Siemaszkę. W komunikacie czytamy: „Uważając obecną chorobę za analogiczną z sześciomiesięczną i sądząc, że ciężkie podniecenie cieploty wywołane jest przez rozdrażnienie gruczołów brzońchajno-limfatycznych, wywołane wskutek zmiany ciepłego klimatu Kaukazu na surową zimową pogodę Moskwy, uważamy za konieczny jaknajszybzy wyjazd Trockiego do miejscowości kuraacyjnych z ciepłym i łagodnym klimatem“.

Baczewskiego

Nalewki owocowe:

DERENIÓWKA
JARZĘBIAK (wytrawny)
JARZĘBINKA
MOREŁÓWKA
ORZECHÓWKA
POMARAŃCZOWA (nieśl.)
TARNIÓWKA
WIŚNIOWA (nieśladzona).

„P A C“
Spółka A. cyjna
Biskupia 12
Wilno.
WYŚMIERNITE
KAKAO w proszku
firmy „P A C“

Listy Alzackie.

Strasbourg, w grudniu.

Penieważ kilkakrotnie w prasie krajowej zjawiały się sprzeczne informacje o życiu robotników naszych we Francji, ponieważ zaś z drugiej strony odpyły naszych sił robotniczych do Francji jest jedyną kłopotliwą kwestią na bezrobocie, zwróciłem się do konsula w Strasburgu p. Derezińskiego, który mi udzielił następujących informacji.

Dotychczas pojawiające się w prasie polskiej notatki o wysiłku robotników polskich przez pracodawców francuskich nie są zupełnie słuszne. Oczywiście już w samym zamierzeniu sprawowania robotnika, endosiemca tkwi chęć zdobywania tańszego i mniej wymagającego robotnika, niż krajowy. Jednakże kontrakty przeważnie są dotrzymywane. Inna rzecz, że słabszy organizm fizyczny lub też nieprzystosowany w Polsce do intensywności pracy na Zachodzie, nie może wytrzymać natężenia pracy i łamie kontrakt. Dla takich pracodawcy są zazwyczaj bez litości. Toteż wielu takich wykolejeńców oblega konsulat, starając się dostać wizy i zapomogi na powrót do domu. Ludzie ci są plagą urzędów polskich we Francji tem więcej, im bardziej różowo wyobrażali sobie swój pobyt we Francji. Pomiedzy jednak tymi nawet, którzy się urządzili we Francji należy rozróżnić dwie kategorie: robotników rolnych i górników. Podczas kiedy robotnik rolny jest nader maraźnie opłacany (150 fr. miesięcznie i utrzymanie) robotnik górnik zarabia do 35 franków dziennie, oraz dostaje od dyrektora 3 lub 4 ro pokojowe mieszkanie. A wszakże oprócz ojea pracują jeszcze zazwyczaj synowie. To też nikt górnik polski w święto nie odróżni od t. zw. burżuazji, a wszelkie stowarzyszenia polskie, obchody, kluby, biblioteki, czytelnie cieszą się wydatnem poparciem materialnem.

Pod względem narodowym górnik polski (t. zw. westfalezyk, t. j. emigrant z pruskiego przez czas dłuższy przebywający w Niemczech w Westfalii) jest materialem niezmierznie cennym. Zagrańca nie imponuje mu wcale. Jest dumny, jest Polakiem. Dumny z rasy, energiczny, pracowity, hojny na cele naro-

dowe, jest przedmiotem uznania i szacunku Francuzów. Z wad narodowych uwiadczania się w nim zamierzanie do strojów, pompy obcho-dowej i niestety nadużycia strun-ków wyskokowych. Organizują się bardzo chętnie. Jeszcze chętniej biorą udział we wszelkich amatorskich przedstawieniach teatralnych i uroczystościach narodowych.

Ceniac nasz materiał robotniczy nader wysoko, przystępują kopalnie francuskie do akcji budowlanej na wielką skalę, obliczoną na 5 lat i setki milionów franków.

Mają więc powstać całe osady polekie z kościołami, szkołami e.t. Będzie to początek nowej ery w stosunkach polsko francuskich.

K. Leszyński.

TELEGRAMY.

Obrady sejmiku gdańskiego.

GDANSK, 12.XII. (Pat). Na wczorajszym posiedzeniu sejmiku gdańskiego toczyły się, między innymi, w pierwszym czytaniu obrady nad nowelą do ustawy o nabywaniu obywatelstwa gdańskiego. Nowela ta przewiduje skreślenie paragrafa, umożliwiające obywatelstwu, ubiegającemu się o obywatelstwo gdańskie—odwołanie się do sądu w razie odrzucenia jego wniosku przez senat. Senat motywuje wniesienie tej noweli tem, że pragnie oszczędzić kosztów i niepotrzebnych rozczarowań potencjowi, gdyż senat, mimo korzystnego wyroku sądu, odrzuca wnioski o nadaniu obywatelstwa.

W dyskusji przedstawiciel socjalistów krytykował ostro wspomnianą nowelę, twierdząc, między innymi, że ma ona na celu ograniczenie możności nabywania obywatelstwa gdańskiego przez obywateli polskich.

Przed ukenstytuowaniem się nowego rządu.

BERLIN, 12.XII. (Pat). Kanclerz Marx przyjął dzisiaj przedstawicieli frakcji parlamentarnych, indowców centrowców i demokratów celem omówienia z nimi nowej sytuacji parlamentarnej. Popołudniu kanclerz przyjął przedstawicieli frakcji nacjonalistycznych, jutro zaś socjaldemokratów.

Germania komentując wczorajszy wywiad udzielony przez kanclerza przedstawicielowi dziennika Hamburger Fremdenblatt pisze, że oświadczenie kanclerza nie należy uważać za stwierdzenie zgody centrum na udział w koalycji prawicowej. W razie ewentualnego przystąpienia centrowców do takiej koalycji przedstawiliby oni nacjonalistom ciężkie warunki, dotyczące polityki zagranicznej i polityki wewnętrznej.

Eksport papieru z Finlandji.

HELSINGFORS, 12. XII. (PAT). Eksport papieru z Finlandji wyniósł w czasie od stycznia do listopada r. b. 166 200 ton, podczas gdy w tym samym okresie roku ubiegłego ilość wywiezionego papieru stanowiła 158 200 ton.

Kontrola zbrojeń niemieckich.

PARYŻ, 12.XII. (Pat). „Matin” donosi, że na Quai d'Orsay otrzymano sprawozdanie międzysojuszniczej komisji kontrolnej w Niemczech. Nie jest to jednak dokument ostateczny, na którym oprzeć się może konferencja ambasadorów. Jest rzeczą pewną, że konferencja ambasadorów będzie musiała stwierdzić, iż Rzesza nie spełniła postanowień traktatu wersalskiego, od-

noszących się do rezbrowienia. Niemcy też mowy o zniesieniu okupacji Nadrenji. Pewna wybitna osobistość wojskowa na sapytanie współpracownika „Matin” oświadczyła, że istotnie Niemcy nie wykonali wszystkich swych zobowiązań, wykazując absolutny brak dobrej woli.

3 miliony dolarów dla Niemiec.

LONDYN, 12. XII. (PAT). „Reuter” Bank J. Morgana wysłał wczoraj do Niemiec 3 miliony dolarów w złocie.

List do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Na łamach „Słowa” padły wyrazy, komentowane jako atak na posła Szebekę. Ze zdaniem p. posła Szebeki godziłem się nie zawsze, ale pracowałem z nim w ciągu wielu lat i znam jego usługi.

Przemówienie p. posła Szebeki na zjeździe ziemian nie nazwałbym pesymistycznym bo jeżeli, z jednej strony, wskazał p. Posel istotnie na kłach, który nam grozi, to z drugiej strony zapowiedział walkę w sejmie, którą wiały na barki pp. posłów, ziemian naszych do niej nie zapraszając.

Pan poseł Szebekę, jako urodzony w kraju naszym, zna go dokładnie i losy tego kraju obchodzą go zawsze, a sądzę, że Polska cała pamięta jeszcze jego świetne przemówienia w rosyjskiej Radzie Państwa i zwłaszcza jedno z ostatnich, w którym wskazywał na eksterminacyjną politykę rządu rosyjskiego i które zakończył słowami: „Deus mirabilis, fortuna variabilis”.

Ziemianstwo nasze powitało z największą wdzięcznością przyjazd pp. senatorów i posłów do Wilna, dla zaznajomienia się ze stanem kraju naszego, nie bacząc na partje do których należą. Szanowny Pan Redaktor we wczorajszej notatce swojej odepisał już wszelkie komentarze, przypisując „Słowa” napad na posła Szebekę. Będę wdzięczny, jeżeli zechce Pan jeszcze zamieścić w szanownym piśmie swoim i tych kilka słów moich, przyjmując przy tej sposobności wyrazy mojego wysokiego szacunku i poważania.

Aleksander Meysztowicz.

Obrady Sejmu.

Posiedzenie Izby Poselskiej.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby na podstawie referatu posła Ananasa przyjęto rezolucję komisji o wnioskach posłów Jamielewskiego i Helmana w sprawie przyjęcia z pomocą ludności byłych terenów przyfrontowych.

Zwią dyskusję wywołało sprawozdanie komisji skarbowej o wnioskach posła Rzepeckiego w sprawie nowelizacji rozporządzenia o przechowywaniu zobowiązań prywatno-prawnych i przechowywaniu pożyczek państwowych. Pierwszy wniosek demagujący się nowelizacji przepisów wspomnianego rozporządzenia referował poseł Pluciński. Komisja prosi o przejęcie nad wnioskami posła Plucińskiego do porządku dziennego. Drugi zaś wniosek w formie osobistej, domagał się od rządu, aby posiadał pożyczek państwowych, którym jako niewłasnościom nakazywano zakupienie pożyczek państwowych—otrzymali za swoje obligacje takie sumy—pożyczki konwersyjnej, jaka

odpowiada pełnej waloryzacji marki polskiej w dniu nabycia pożyczki. Na wniosek posła Rzepeckiego po dyskusji rezolucję tę przyjęło. Rezolucja ta rozciąga swoją moc na wszystkich właścicieli funduszy publicznych, funduszy kościelnych oraz funduszy użyteczności publicznej. W obu wypadkach wnioski komisji skarbowej przyjęło.

Z kolei poseł lski referował sprawę wniosków Koła żydowskiego, Z.L. N.r. i Ch. Dem. w sprawie podatku przemysłowego. Komisja przyjęła rezolucję, wzywającą do reformy tego podatku. Izba rezolucję tę uchwaliła. Następnie przystąpiono do noweli do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Sprawozdawcą był pos. Puchała. Dyskusja toczyła się głównie około sprawy przedłużenia terminu wypłacania zasiłków do 39 tygodni, ustawę przyjęto bez zmian w brzmieniu proponowanym przez komisję, poczem dokonano przez aklamację wyboru posła Milczyńskiego sekretarzem sejmiku.

Następne posiedzenie wyniesiono na wtorek 16 grudnia.

„Polska Składnica Galanteryjna”

WŁ. FRANCISZEK FRICZKA

Wilno, Św. Janka Nr. 6. Tel. 646

Hurtowy Skład Towarów Galanterijnych i Norymberskich

Najtańsze Polskie Źródło Kupna Nici i Pończoch

CZAS odnowić prenumeratę

na m-c Styczeń 1925 r.

WSZYSTKIE bez wyjątku pisma wileńskie oraz prowincjonalne po cenach redakcyjnych

prenumerować można za pośrednictwem

Biura Reklamowego

Stefana Grabowskiego

w Wilnie, ul. Mickiewicza 4, telefon 228.

TEATR POLSKI. (W. Pohlanka).
D Z I S — dwa widowiska:
O godzinie 4—po cenach najniższych przedstawienie dla młodzieży szkolnej
„TAM TEN”
Sztuka Zapolskiej.
O g. 8 wiecz.
„Pan minister”
Krotochwila Nagy.
TEATR WILKI. (W. Pohlanka).
D Z I S — 2 widowiska
O g. 4 pp. po cenach najniższych
Widowisko baletowe
pod kier. J. CIEPLIŃSKIEGO.
O g. 8 w.
występ D. SMIRNOWA.
„Violetta”
(TRAVIATA). — Opera Verdiego.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski. „Pan Minister”. Komedja w 3ch aktach. Nagy.

Taka sobie, węgierska dulaszczyzna. Dobra, trafna, dowcipna. Dowcip nie najlżejszy, sytuacje nie najoryginalniejsze, pomysły nie jedyny, przypomina bowiem i „Dobrze skrojony frak” i „Nieznane tancerzki” i „Rycerska i łabędzie”, ale wszystko razem żywe, tryskające życiem. Figury drugoplanowe, trochę czasami niewiadomo po co się pojawiają na scenie, ale i w życiu bywają figury, które nie wiadomo po co się pojawiają pomiędzy temi, co na arenie świata mają coś do zrobienia i powiedzenia. Historje przygody p. ministra i jej skutków są zajmujące i prawdziwie zarysowane. Oto ubogie mieszkanie podrzędnego urzędnika, typka mało sympatycznego, ale, bo odwrotnie niż u naszych Dulskich on jest i ma być wszystkim w domu. A zahukane biedactwo, śliczna i pracowita żoneczka, wysłuchiwać musi wszystkich elokubracji męża i niesłusznych wymówek, gdy zaś tylko trudność życiowa się zjawia, choćby w formie zranionych tapet, to ona musi wszystkiemu dać rady.

Omyłka ministra i zemdleńie

jego w chwili sam na sam, przy-padkowego zupełnego, z ładną panią Benke, wysawa ukryte dynamiczne sily szarżeń drzemających w jedno-stajnym życiu państwa Benke. Doskonale dowcipne artykuły w prasie rządowej i opozycyjnej ujawniają fakt bytności ministra: u przyjaciela lat dziecińczy, zaprawia urzędowa, u kochanki, głosi opozycję.

Wszyscy wierzą w jedno lub drugie, tylko właśnie nie chcą i nie zgadzają się uwierzyć w prawdę. Tak czy owak, Benke'owie są z ministrem Bruder a Bruder, więc są wptywowi, potrzebni. Rozpoczyna się „taniec esznowników” karierowiczów, przemyska się przez scenę cała galerja typów, wszyscy się pieszczą przed Benkem, ona jest oszłomiona, a on upojony. Był dobry z tego urzędnicza ananas, ale teraz jest kompletny, ten jego cygnak jest tak bezczelny i radosny, że aż rozbraja. A niechże ko-rzysta z ludzkiej głupoty i nikczemności, jeśli jej jest aż tyle na świecie! Właściwie cała sztuka napisana dla tego typu i on jeden jest skonstruowany i wykończony przez autora, inne to migawki, lub szkice charakterów. Ale on, Benke, to cały poemat. Sprzedaje honor żony bez najmniejszych skrupułów, oszukuje

wszystkich, ale dlatego że ani sami chcą być oszukiwani. Handel kobietą praktykuje się częściej w Europie niż by się zdawać mogło, i Kacy plemienia Mzimbu Tse, ofiarowujący przybytemu, białemu podróżnikowi, najpiękniejszą i najczarniejszą swą żonę, na nos, nie różni się chyba wcale od tych miżów w lakierkach i pyjamaach, którzy wygrywają w klubach sumy do „flirtów” żon, jeżdżą ich jachtami i samochodami, szukają stesunków i protekcji.

Włeczna, dowcipna piosenka Ben-rangera „Ach monsieur le Sénateur, je suis votre humble serviteur”.

Tkwi w tem, jeśli się zastanowić

swą teną zgrabnie i gromadzącą epi-sody i epizodyki, przebrnął zresz-cie aż do końca i... tu mu zabrakło konceptu. Komedja musi się kończyć na jakimś silnym efekcie, komickim lub fikcyjnie dramatycznym, musi mieć ten fajerwerk fina-łu. Tu nie z czegoś podobnego, koń-czy się jak Francuzi nazywają in-ques de poisson. I to sprawia pe-wien zawód.

Całość sia łąkowo, role były odpowiednie rozdane, a średowisko jakieś takie swojskie, że nie robiło wrażenia tłumaczenia, lecz sztuki polskiej.

Główną rolę objął p. Kurnakowicz i ze zwykłą swadą i talentem do typów charakterystycznych, zrobił obwiesia na wesoło, wybornie podpatrzonego w każdym szczególe, wzrastający zaś triumfalny pochód jego bezosobnej moci był znakomicie przeprowadzony. Obok tej roli, wszystkie są mało znaczące, rezonera dektora poprawnie odegrał p. Wyrwicz. p. Wellejko był przeciętnym żydowskim geschäftsmannem, bardziej trafny i elegancki mini-strem był p. Ryehowski, p. Grabowska wdzięcznie odegrała rolę zahukanej żony, inne epizodyczne role były dobre i z należytą dezą komizmu zagrane. Sztuka prawdzi-wie wesoła, przyzwoita, coś kiedy

publiczności wciąż tak mało! Tak skandalicznie mało!

Hro.

Teatr Wielki. „Violetta”, opera w 4-ach aktach G. Verdiego.

Wznowiona w oaskiem nowej obsadzie opera „Violetta”, kilkakrotnie wykonywana tutaj przed dwoma laty, od czasu pierwszego jej wystawienia w 1855 r. nie przestaje dotąd należeć do repertuaru wszechświatowego. W niej się zaznacza już wyraźnie niepospoliczność indywidualności twórcy kompozytora w charakterystycznych motywach, mimo swej melodyjności i tradycyjnej koloratury, bardzo już wysubtelniowych w oddaniu przeżytych dramatycznych i stanowiących zaczątki realizmu muzycznego. Nastroj melodyjny, przeważający w tej operze, nie odrzucał do siebie upodobanie publiczności, przyzwyczajonej do jaskrawej muzyki dawniejszych oper, lecz, z biegiem czasu, doprowadził Verdiego do szczytu powodzenia i sławy wszechświatowej. Wielka żywotność tego dzieła, tak nowego na czas jego powstania, nie leży wyłącznie w niesprzeczonych zaletach muzycznych, lecz jeszcze więcej — sadzi się — w niezwykle wdzięcznych partiach głównych, tak chętnie wykonywanych przez artystów w wszelkich populowych.

! HALLO !
WIEC NIE ZAPOMNIJ MEJZURU
KUPIĆ MI TO WSZYSTKO COCIĘ
PROSIAM S TANI SZCIE ZNIKLE
ALE CO DO WINA KUP
TYLKO WINO

PIERWSZEJ WILEŃSKIEJ SPÓŁKI WINI PRZETWORU
WINO PILSNEGO 2. OWOCOWYCH WINO PILSNEGO 3.
WYROBY TEJ FIRMY DOSTANIESZ W SZCZEGÓLE

KRONIKA

SOBOTA
13 Dnia
Zupełnie
jutro
Spirdjona

Wsch. s. g. 7 m. 31
Zach. s. g. 15 m. 38

WILEŃSKA

— (r) Przyjazd min. Thugutta. Wczoraj przybył do Wilna min. Thugutt, powitany na dworcu przez p. wojewodę Raczkiewicza, prezydenta Bańkowskiego i v. prez. Łukowieckiego oraz licznych przedstawicieli władz i urzędów państwowych, a także samorządowych.

W godzinach przedpołudniowych p. Minister odbył konferencję z władzami miejscowymi, następnie przyjął wizyty przedstawicieli wszystkich wyznań, rektorowi Uniwersytetu, prezydentowi miasta i władzom wojskowym. W godzinach popołudniowych minister Thugutt przyjął szefów urzędów państwowych w Wilnie, oraz przyjmował delegacje: białoruską, litewską, żydowską, delegację biura prac politycznych, towarzystwa religijnych, osadników i t. d. W sobotę p. Minister udaje się do powiatu Wileńsko-Trockiego. Po powrocie w tym dniu p. Minister będzie odbywał dalsze konferencje i przyjmował delegacje. W niedzielę będzie zwiedzał zakłady kulturalno-oświatowe, Uniwersytet, T-wo Przyjaciół Nauk i t. p. Też dnia w górnej sali hotelu „St. Georges” odbędzie się bankiet.

— (z) Nominacja arcybiskupów Filipa (Mereżowa). W krótkim czasie ma nastąpić nominacja arcybiskupów Filipa na stanowisko rektora prawosławnego seminarium w Wilnie. Obecny zaś rektor tego seminarium ośkup Antonijusz zostanie przeniesiony do Warszawy.

— (a) Ruch tranzytowy z Rosją. W najbliższym czasie Wileńska Dyrekcja Polsk. Kolei Państw. wezwie swych przedstawicieli do Rosji Sowieckiej, dla omówienia ruchu tranzytowego przez stacje Mławszewska i Zachacie. Do chwili obecnej tranzyt odbywa się tylko przez st. Sólpece.

— (k) Pozwolenie na broń. Od dnia 15 grudnia r. b. Komisarjat Rządu na m. Wilno przystąpi do wydawania zezwoleń, na prawo posiadania broni palnej. Wydawanie zezwoleń będzie trwało do dnia 1 lutego 1925 r.

— Wileńska Dyrekcja Poczt i Telegrafów uruchomiła agencję pocztową w Iz. pow. Wilejskiego.

— Komitet Daru Narodowego dla Curie Skłodowskiej urządza w sobotę 13 grudnia o godz. 7-miej w Sali Śniadeckich odczyt, który wygłosi prof. Jan Weyssenhoff, „O znaczeniu naukowym odkrycia radu przez p. Mar. C. Skłodowską—Curie” oraz prof. Szmurło na temat „O znaczeniu radu w lecznictwie”. Odczyty będą wstępne przezroczyste. Słowo wstępne wygłosi Jego Magnificencja Rektor Władysław Dzwulski.

Ceny miejsc: rzędy 1 i 2 po 8 zł., 3—7-go po 2 zł., pozostałe po 1 zł. Wejściowe 75 gr.

W niedzielę 14 grudnia o godz. 5 m. 30 po południu w tejże sali odbędzie się koncert uczniów i uczesnic konserwatorium wileńskiego.

Chyba możność względnie przedkiego przygotowania „Violetki”, wobec konieczności uregulowania repertuaru w sezonie, rozpoczętym z takim opóźnieniem, w znaczącej mierze tłumaczy wystawienie jej, nie bacząc na to, że niema śpiewaczki prawdziwie koloraturowej dla partii tytułowej. Wykonawczy nie jej — p. Zamorską bardzo cennym, jako wybitną artystkę fachu lirycznego i bardzo dobrą aktorkę, która z wielkim powodzeniem odtworzyła wszystkie części partii, odpowiednio dla swego talentu, w tak jednak licznych momentach koloraturowych były braki — z natury rzeczy — nieuniknione. Tak częste śpiewanie, jak to czyni p. Zamorska, występując w partjach silnie dramatycznych i koloraturowych, najzupełniej niezgodnych z jej warunkami indywidualnymi, jest eksperymentowaniem nader niebezpiecznym, mogącem łatwo srujnować głos. Już i teraz można było — chwilami — zauważyć pewien wysiłek i zmęczenie tak ładnego materiału głosowego. Dla własnego dobra, powinna artystka poprzestać na partjach wyłącznie lirycznych.

Najzupełniej stwierdził p. Bedewicz wrażenie dodatnie, wywołane swym pierwszym występem w partji księża w „Rigoletto”, odtworze-

— (s) O postój wozów ciężarowych. Związek kupeckich żydowskich zwrócił się do Magistratu z podaniem o cofnięcie rozporządzenia, w myśl którego postój wozów ciężarowych był przeniesiony z ul. Zawalnej na ul. Stafańska.

— (k) Zwiększenie ruchu autobusowego. 20 b. m. nadchodził z Rygi dla sp. z ogr. odp. „Autonuch” partja autobusów, które będą przeznaczane dla uruchomienia linii Dwornac — Saska Kępa (za ul. Polacką).

— Kursy hodowlane. W dniu 12 stycznia 1925 r. rozpoczynają się zorganizowane przez Wileńskie T-wo Rolnicze 4 tygodniowe kursy żywienia, dojenia, pielęgnowania i wychowania ławentarzy, przeznaczone dla drobnych rolników i dozorców obór, zarówno dla mężczyzn jak i kobiet.

Kursy odbędą się w maj. Trybunie p. J. Borowskiego pod kierownictwem insp. hodowli Wil. Tow. Roln. p. Wł. Opatkowskiego przy współudziale: pp. prof. Marszałkowskiego, agronoma Wł. Masalskiego, agronoma J. Jurkowskiego, lekarza weterynaryj Stankiewicza i kontrolera obór T-wa Szyszkowskiego.

Oplata za cały kurs wraz z mieszkaniami i opalem wyniesie będzie 20 zł., a dla delegowanych przez Kółka Rolnicze 10 zł. Kuchnia składkowa, produkty mogą być przywiezione ze sobą lub nabyte na miejscu.

Wobec ograniczonej ilości miejsc, należy zgłaszać się niezwłocznie piśmie lub też osobiście do kancelarii Wil. Tow. Rolniczego (Wilno, Zawalna 9) od godz. 10—12-ej.

— Z Wileńskiego Towarzystwa Rolniczego. Dnia 16 b. m. o godz. 12 w lokalu Wil. Tow. Roln. (Zawalna 9) odbędzie się zebranie odczytowe z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie z działalności Sekcji Hodowlanej;
a) Rozwój organizacji Związku Kółek Kontroli Obór.
b) Projektowane kursy żywienia.

2) Referat Dyrektora St. Doświadczalnej w Białoskiskich p. Wacława Łastowskiego (O tegorocznych doświadczeniach porównawczych z odmianami zbóż i ziemniaków).

3) Wystawa — jarmark nasion i organizacja Sekcji Nasiennic.

— Koło historyków szkół średnich. II giełdne zebranie naukowców historii szkół średnich z językiem wykładowym polskim odbędzie się w niedzielę dn. 14-go grudnia r. b. o godz. 12-ej w lokalu gimnazjum im. E. Orzeszkowej (Ul. Orzeszkowej 9) z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła, 3) Wybory przewodniczącego Koła, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 4) Uchwalenie w sprawie wstępującego i składki członkowskiej, 5) Wolne wnioski.

— Z Komitetu Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w Wilnie. W dniu 10 b. m. odbyło się w sali posiedzeń delegatury rządu posiedzenie członków komitetu Polskiego Czerwonego Krzyża. Przewodził p. Delegat rządu. Sprawozdania z działalności oddziału miejscowego udzieli-

niem partji Alfreda, wykazując wszystkie zalety swego artysty, wobec konieczności uregulowania repertuaru w sezonie, rozpoczętym z takim opóźnieniem, w znaczącej mierze tłumaczy wystawienie jej, nie bacząc na to, że niema śpiewaczki prawdziwie koloraturowej dla partii tytułowej. Wykonawczy nie jej — p. Zamorską bardzo cennym, jako wybitną artystkę fachu lirycznego i bardzo dobrą aktorkę, która z wielkim powodzeniem odtworzyła wszystkie części partii, odpowiednio dla swego talentu, w tak jednak licznych momentach koloraturowych były braki — z natury rzeczy — nieuniknione. Tak częste śpiewanie, jak to czyni p. Zamorska, występując w partjach silnie dramatycznych i koloraturowych, najzupełniej niezgodnych z jej warunkami indywidualnymi, jest eksperymentowaniem nader niebezpiecznym, mogącem łatwo srujnować głos. Już i teraz można było — chwilami — zauważyć pewien wysiłek i zmęczenie tak ładnego materiału głosowego. Dla własnego dobra, powinna artystka poprzestać na partjach wyłącznie lirycznych.

Najzupełniej stwierdził p. Bedewicz wrażenie dodatnie, wywołane swym pierwszym występem w partji księża w „Rigoletto”, odtworze-

niem partji Alfreda, wykazując wszystkie zalety swego artysty, wobec konieczności uregulowania repertuaru w sezonie, rozpoczętym z takim opóźnieniem, w znaczącej mierze tłumaczy wystawienie jej, nie bacząc na to, że niema śpiewaczki prawdziwie koloraturowej dla partii tytułowej. Wykonawczy nie jej — p. Zamorską bardzo cennym, jako wybitną artystkę fachu lirycznego i bardzo dobrą aktorkę, która z wielkim powodzeniem odtworzyła wszystkie części partii, odpowiednio dla swego talentu, w tak jednak licznych momentach koloraturowych były braki — z natury rzeczy — nieuniknione. Tak częste śpiewanie, jak to czyni p. Zamorska, występując w partjach silnie dramatycznych i koloraturowych, najzupełniej niezgodnych z jej warunkami indywidualnymi, jest eksperymentowaniem nader niebezpiecznym, mogącem łatwo srujnować głos. Już i teraz można było — chwilami — zauważyć pewien wysiłek i zmęczenie tak ładnego materiału głosowego. Dla własnego dobra, powinna artystka poprzestać na partjach wyłącznie lirycznych.

Najzupełniej stwierdził p. Bedewicz wrażenie dodatnie, wywołane swym pierwszym występem w partji księża w „Rigoletto”, odtworze-

Michał Józefowicz.

lił: prezes zarządu prof. Szmurło, sekretarz zarządu mecenas Polejewski, skarbnik zarządu p. Karabanowicz i kierownik kół miedzieli P. C. K. pani Adolphowa. Uchwalono wszcząć starania o przekazanie oddziałowi miejscowemu P. C. K. budynków, stanowiących dawniej własność rosyjskiego Cz. Krzyża, utworzyć bursę dla siostr miłosierdzia oraz kursy sanitarne. Postanowiono dążyć do zorganizowania Okręgu Polskiego Czerwonego Krzyża w Wileńszczyźnie. W celu powiększenia środków uchwalono rozszerzyć malopki Czerwonego Krzyża do urzędów i przedsiębiorstw handlowych, rozwinąć werbowanie członków, urządzić wreszcie bal dochodowy na rzecz Czerwonego Krzyża pod protektoratem pani Delegatury Raczkiewiczowej. Na wniosek p. prokuratora Holowny uchwalono rozwinąć działalność, zgodnie z sadami Cz. Krzyża, sakrelesem w Statucie i dążyć do zlikwidowania rozpoczętej działalności wychowania fizycznego w ten sposób, ażeby przekazać rozpoczętą pracę w należyte ręce i z najlepszym skutkiem dla młodzieży. P. Delegat Rządu, podkreślając znaczenia Czerwonego Krzyża, obiecał swe poparcie w zapoczątkowaniu akcji na prowincji i powiększeniu funduszu.

— Ze stowarzyszenia Dowborczyków. Sekretariat Grupy Wschodniej Stowarzyszenia Dowborczyków, niżejsem podaje do wiadomości wszystkich członków i sympatyków, że w poniedziałek, dn. 13 listopada r. b. w m. Nowogródzku odbył się Zjazd Dowborczyków.

Na zjeździe tym powołano do życia Okręg Nowogródzki Stowarzyszenia Dowborczyków.

Do Zarządu Okręgu Nowogródzkiego jednogłośnie wybrano p.p. Szulakowskiego Tadeusza — prezesem, Łabunia Czesława — w. prezesem, Zdzarskiego — sekretarzem i Kotowicza Stanisława — skarbnikiem.

Lokal Sekretariatu Okręgu Nowogródzkiego będzie podany do wiadomości dodatkowo.

Korespondencję kierować należy pod adresem: Sekretariat Okręgu Nowogródzkiego Stowarzyszenia Dowborczyków, na ręce prezesa p. Tadeusza Szulakowskiego, Nowogródzkie, Urząd Wojewódzki.

Oddział Lidzki Stowarzyszenia Dowborczyków z powstaniem Okręgu Nowogródzkiego podlega bezpośrednio takowemu.

Wszyscy Dowborczycy, zamieszkali na terenie Województwa Nowogródzkiego, do powstania Oddziałów powiatowych, winni od razu we wszystkich sprawach skierować się do Sekretariatu Okręgu Nowogródzkiego, za wyjątkiem zamieszkałych w powiecie Lidzkim, którzy bezpośrednio zwracają się do Sekretariatu Oddziału Lidzkiego, m. Lidzka, woj. Nowogródzkie, ul. Suwalska Nr. 40.

— Niemie zajęcie z kontrolerem Kasy Chorych. Jeden z naszych czytelników, właściciel piekarni przy ul. 8 maja, prosi nas o zaznaczenie. Ze kontroler Kasy Chorych p. Józef Grzesiak w dniu 11 b. m. podczas sprawdzania ksiąg buchaltaryjnych w piekarni, nazwał jego zakład „bandytyzmem” innymi słowami idącymi określeniami. Mamy nadzieję, że w danym wypadku funkcjonariusz Kasy Chorych rozminił się z instrukcją swoich przełożonych, lecz niestety: wówczas dochodzą nas skargi na zbyt impulsywne postępowanie funkcjonariuszy Kasy Chorych podczas ich odwiedzin w celach służbowych.

— Zjazd hodowców. Związek Kółek Rolniczych ziem wileńskich zjeżdża do Wilna na dzień 19 grudnia br. Zjazd Hodowców ziem Wileńskich. Na porządku dziennym będzie: sprawozdanie inspektora hodowli z prac już dokonanych, odczyt z dziedziny zasad hodowli, a następnie narady nad ustaleniem dalszego biegu pracy.

W szerokiej sferze naszych hodowców zjazd ten budzi zrozumiałe zainteresowanie, a to z powodu znaczenia, jakie winien odegrać w zapoczątkowanej przez Związek Kół. Roln. pracy nad podniesieniem stanu hodowli naszego kraju. Pozytywny obrad punktualnie o godz. 12 w. Puhanka 7.

— Odczyt prof. Szmurła. Staraniem Wileńskiego T-wa Badań Psychicznych dnia 7 bm. odbył się odczyt prezesa Warszawskiego T-wa Psychicznego p. Prospera Szmurły w b. sali Plastycznej na temat: „Czy można przewidzieć przyszłość”. Niezwykle interesujący temat zgromadził licznych słuchaczy, pomimo iż tego wieczora była moc innych atrakcji. Prelegent przytoczył mnóstwo faktów historycznych, stwierdzających przepowiednie przyszłości i zdarzeń politycznych; przytoczył sporo faktów z własnych doświadczeń i doświadczeń obcych badaczy w tej dziedzinie. Z przekonującą siłą logiki, prelegent dowodził, że niema rzeczy nadprzyrodzonych, a są tylko rzeczy, jeszcze nieznane, niezbadane, niema cudów, a tylko nieprzewidywalnych zdarzeń i skutków, że wszędzie panuje prawa przyczynowości i celowości.

W trakcie swego odczytu prelegent wskazywał na przestarzałe przepowiednie przyszłości i dat o nich rozważały wyjaśnienie: (astrologia, chiromancja, frezologia, kartomancja i t. p.). Z odczytu, wywołanego bardzo trwałymi, wyniosło

W. Charytonowicz i S-ka
Apteczny Dom Handlowy
WIELKA 58.
POLECA HURTOWO i DETALICZNIE:
TRAM BERGENSKI
OLIWE PROWANKA
LIGNIS—WATĘ PAPIEROWĄ
PERFUMY i KOSMETYKI KRAJOWE i ZAGRANICZNE
SRODKI PATENTOWANE
Artykuły domowego użytku, oraz inne w zakresie aptekarskim wchodzące: po cenach najniższych.

się wrażenie, że prelegent jest poważnym badaczem praw świata niewidzialnego, nadzwyczajnego i zjawisk, zachodzących w nim i należy do grona nielicznych, oryginalnych badaczy w tej dziedzinie, oryginalnej prawie dla szerokiej publiczności, ale wzbudzającej, coraz większe zainteresowanie się wśród publiczności w obecnych czasach zaniku ideów, wartościowych haseł. Najlepszym dowodem tego jest uczęszczanie publiczności na odczyty podobnej treści wygłoszone przez p. Szmurłę w Wilnie w przeszłym roku i obecnie.

— Kursy Hodowlane Rolnicze. W mieście Mejszagele, w lokalu szkolnym, w dniach 14, 15 i 16 grudnia br. odbędą się popularne kursy hodowla-rolnicze zorganizowane przez Związek Kółek Rolniczych z Wil. Prelegentami będą pracownicy Związku Kół. — agronomowie pp. E. Taurogiński, S. Ostecimski i C. Makowski.

NOWOŚCI WYDAWNICZE.

— Gazeta administracji i polioji państwowej (Nr 49) drukuje w obszernym, jak zwykle, dziele swoim poświęconym literaturze i sztuce: wiersz Witkowskiego, powieść W. Sieroszewskiego „Miłość rolna”, powieść W. Czesnowskiego „Garbusy” i wyborną rozprawę o kulturze w teatrze pióra F. Sioleckiego.

TEATR I MUZYKA.

— Teatr Polski. Dnia i jutro „Pan Minister”. W próbach „Siofer Archibald” pod kierunkiem reżysera J. Leśniewskiego. Premiera w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

— Występy D. Smirnowa. Słynny tenor D. Smirnow dziś wystąpi w op. „Violetta” w Teatrze Wielkim zainteresowanie ogromne. Bilety tanie i kredytowane nieważne.

— „Hrabina Marica”, jutro wraca na repertuar Teatru Wielkiego, w próbach operetki klasycznej „Dama w gronostajach” z Wiktorją Kawecką.

— Przedstawienie szkolne. W Teatrze Polskim dziś i jutro o g. 4 pp. patriotyczny „Tamtam” Zapolskiej; w Teatrze Wielkim dziś o g. 4 pp. „Widowisko baletowe”, w niedzielę zaś o g. 8 m. 30 pp. „Żydówka” — op. Halowy. Ceny miejsc najniższe.

— „Dziadło—Pierik i Baboń—Bakalja”. Baśń fantastyczną pod powyższym tytułem przygotowuje Dyrekcja Teatru Polskiego wraz z zespołem artystów. Widowisko to przeznaczone dla dzieci, ukazuje się po raz pierwszy w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia.

Fantastyczne dekoracje i kinsty przygotowuje znana w Wilnie Instytucja akademicka „Zielony Kot”.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— (k) Ujęcie rabusia przez sportowców. Wczoraj, podczas nieobecności p. K. zamieszkałego przy ul. Ofiarnej 2, zaszło do jego mieszkania nieproszony gość i zaczął gospodarować według swego uznania, lecz przyjeżdżając właściciel zmusił ich ratować się uciekając. Pan K. jako człowiek stary nie mógł daleko za nimi pędzić, lecz krzyki jego natychmiast przechodzący sportowiec K. S. „Sparta” br. Sakowicz, który dopędził jednego z rabusów na ul. Pańskiej. Rabus, odprowadzony do komisariatu policji, wydał swych towarzyszy.

Z CAŁEJ POLSKI.

Odnaczenie Rodziewiczówny orderem Odrodzenia Polski. Maria Rodziewiczówna zamieszkała w Hreszowie pow. kobryńskiego udekorowana została krzyżem oficerskim orderu Odrodzenia Polski. Ceremonii dokonał wojewoda gen. Młodtowski.

— Wspaniała fundacja na cele naukowe. Niedawno spisano akt utworzenia nowej dużej fundacji na rzecz nauki polskiej. Fundator Bohdan hr. Hutten-Czapaki przeznaczył swoje dobra Smegulce w powiecie węgrowskim w Poznańskim, obszaru 178 włók, na dostarczenie uniwersyteckim i politechnicznym warszawskiej środków na popieranie prac, wynalazków i odkryć polskich, oraz na nagrody dla zasłużonych na polu naukowym obywateli. Przedstawicielami zarządu fundacji są rektorzy uniwersytetu warszawskiego i politechniki warszawskiej. Fundator hr. Czapaki będzie władał dobrami dożywotnie.

NADEŚLANE

— Wielkie przedstawienie dla dzieci w niedzielę dn. 14.XII o g. 12-ej w pol. w Teatrze Wielkim w wykonaniu uczn. Sek. Nr. 21. Program: I Baśń o Królowej Róży. II Śpiew chóralny i pantomimy. III Gimnastyka. Bilety w cenie od 75 gr. do 3 zł. do nabycia w szkole Nr. 21 (M. Pohulanka 11) od godz. 1 do 2 i pół, w dniu przedstawienia w kasie Teatru Wielkiego od godz. 10-tej.

Ze świata.

— Zapomniany układ pokojowy. W tych dniach został ratyfikowany układ o zawarciu pokoju republiki Panamy z Austrią. Tak późno ratyfikowanie układu tłumaczy „Times” w bardzo wesoły, ale dla Panamy niepoolebny sposób. Układ ten, zawarty przez Austrię pokojową w St. Germain, otrzymała panamska rzeszopolita w drodze dyplomatycznej, ale referent w ministerstwie spraw zagranicznych schował go do biurka i zapomniał o nim zupełnie. Dopiero przy zmianie personelu i generalnem sprzątanu „znalazł się” układ pokojowy i gabinet panamski przedłożył go natychmiast do ratyfikacji zgromadzeniu narodowemu.

— Dziwne zjawisko w Londynie. Odczaj o godz. 1 po południu zapanały w Londynie tak wielkie ciemności, że musiano pozapalać w mieście wszystkie lampy. Meteorologowie nie umiają wytłumaczyć tego zjawiska.

Cyklon w Hiszpanji. Na całym półwyspie pirenajskim szalał cyklon, wyrządzając liczne szkody. Było około 10 zabitych i znaczna liczba rannych.

Wypredaż perfumierji i towarów kosmetycznych po cenach niższych niż wszędzie.

Perfumierja i Kosmetyka

A. Parkinen

Ul. Wileńska 18.

Wileński
CALENDARZ
Informacyjny
na 1925 rok.

Rocznik XX; cena 2 złote.

ZAWIERA:
Adresy m. Wilna i z. Wileńskiej,
Informacje (kolej, poczta etc.),
Statystykę,
Kronikę ubiegłego roku,
30 ilustracji w tekście.

NAKLAD

Księgarni J. Zawadzkiego

DO NABYCIA

we wszystkich Księgarniach.

Komunikat

Cukiernia „ARTYSTYCZNA” ulica Ad. Mickiewicza Nr. 11 uznana została przez Wileńszczyznę za najemnatyczniejszą „kuchnię” dla spędzenia wolnych chwil „ciężkich czasów” i posilenia się wyśmienitymi produktami, wybornymi ciastkami i t. p.

Godzinnie od 5,30 do 10,30 koncerty „trio”.

W niedzielę i święta od 12 do 2 poranki muzyczne.

Wielki wybór pism krajowych i zagranicznych

Lokal składający się z Sali ogólnej i 2 pokoi, ciepły, posiadający elektryczną wentylację.

Od 1 do 4-ej godz. wydają się zdrowe obiady jaskie

WARSZAWSKA GIEŁDA.

12 grudnia b. r.
(w zł. polskich).

Gotówka	5.21—5.16
Dolary	
Czeki:	
Belgia	25.77—25.58
Franki franc.	28.52—28.58
Holandja	211.05—206.05
Londyn	24.53—24.29
Nowy York	5.21—5.16
Paryż	27.94—27.69
Praga	18.78—15.64
Szwajcaria	101.78—99.10
Stokholm	140.89—139.40
Wiedeń	7.36—7.28
Włochy	22.64—22.48
Papiery proc.	
Milionówka	0.75—0.74
Półzłota dolarowa	0.88
Półzłota złota	0.80
Listy dolar	4.58
Bony złote	0.99
Półzłota kolejowa	8.80—8.90

Redaktor
Stanisław Mackiewicz.

Bilans

Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego

na dzień 30-go listopada 1924 roku.

Aktywa.

Gotowizna w kasie	44.599.24	
Reszta w Banku Polskim	17.957.06	
„ w P. K. O.	252.70	62.810.61
Pieniądze zagraniczne		4.764.06
Papier % własne		
a) papiery %, państwowe	375.—	
b) papiery %, komunalne i hipoteczne	394.97	
c) akcje i udziały w przedsiębiorstwach	552.23	1.322.20
Weksele zdykontowane		995.899.05
Pozyski terminowe		153.180.7
Rachunki otwartego kredytu	295.730.64	
Udzielone gwarancje	129.500.—	425.230.64
Korespondencje:		
Loro banki krajowe	58.403.88	
„ „ zagraniczne	01	58.403.89
Nostre banki krajowe	23.024.37	
Nostre banki zagraniczne	4.514.27	27.938.24
Mierachomości		2.78
Koszty handlowe		539.080.95
Weksele protest. i należności wątpliwe		529.90
Likaso weksli		305.675.47
Rachunki z Oddziałami		75.296.14
„ „ przechodnie		68.868.82
„ „ różne		3.182.48
		2.874.304.30
Zastawy	334.362.28	
Depozyty	439.620.65	778.982.93

Pasywa.

Kapitał zakładowy		
Mkp. 2025.000.000 : 1.800.000 =	1.125.—	
„ zapasowy ustawowy		
Mkp. 2.025.000.000	1.125.—	
Inne rezerwy		
Mkp. 2.025.000.000	1.125.—	2.075.—
Wkłady:		
a) terminowe	69.876.92	
b) rachunki czekowe	678.221.12	
c) salda kred. r-ków otwartego kredytu i lorumy osób i instytut handlowy przemysł. i innych	8.600.84	754.198.88
Redyskonto weksli	584.874.05	
Zastaw własnych walorów	20.800.01	606.874.64
Korespondencje:		
Loro banki krajowe	60.525.80	
„ „ zagraniczne	2.278.05	62.803.85
Nostre banki krajowe	23.644.48	
„ „ zagraniczne	15.805.63	39.450.11
Wierzyteli z tytułu gwarancji		129.500.—
Procenty i prowizje		260.537.04
Różni za inkaso		305.675.47
Rachunki z Oddziałami		7.72
„ Oddziałów z Centralą	84.614.53	
„ „ przechodnie	124.874.20	
„ „ różne	1.541.76	
Procenty i prowizje pobrane na 1925 r.	2.081.40	
		2.874.304.30

FIRMA
EXPRESS
Włose, ul. Portowa 7
POLSKA
Pilśniaki
najlepszego gatunku.

Fortopjan
koncertowy, Sredero-
do sprządań i kara-
kulew pała. Miel-
wica 24, m. 9.

Dr. W. LEBIEJKO
choroby wewnętrzne
(spec. płu i kółka)
Przyjmuje od 9—11
6-7 wiecz. ul. Ad. Mi-
kiewicza 21 m. 1.

Dr. Marjan Mionieki
Chor. wener., syfilis i
skór. Wileńska 34,
m. 3. Przyjmuje od
4—7 p.p.

Dr. Czesław Konieczny
Chirurgia jamy ustnej
choroby zębów, sutu-
ne zęby. Wejskowskiej 1
urzędniom na raty
Mielkiewicza 11 (gł-
kole) Przyjmuje od 10
do 12 1/2 i od 4 do 6 1/2

Przybyłak się
młody pies (szuka) rasy
Szpie mieszan. W ra-
zie nie ogłoszenia się
w przeciagu trzech
dni uważam za swoją
własność. Ul. Piwna
Nr. 13, m. 1.

Dwa pokoje
umeblowane do wy-
najęcia. Pańska 4,
m. 2.

Spółnika z kap. do
3.000 zł.
przyjmuje natychmiast
do prowadzenia bufe-
tu, oferty do Biura
Reklamowego dla A. K.

Ogłoszenie.

Na podstawie § 24 Statutu Zarząd Spółdzielni Budowlano Rolniczej Rolników i Osadników Kresowych w Wilnie ogłasza, że odbędzie się **NADZWYKZAJNE WALNE ZGROMADZENIE** Udziałowców w d. 19-tym grudnia b. r. o godzinie 18-tej w lokalu Syndykatu Łańcuch przy ulicy Jagiellońskiej 10. Wrazie nieprzybycia wymaganej Ustawy Liczby Udziałowców Zebranie odbędzie się w terminie powtórnym o g. 17 tegoż dnia i w tymże lokalu.

Konkurs

na oddanie prywatnego przedsiębiorstwa za ryczałtową opłatą miesięczną na dłuższy okres czasu: 1) przewóz ładunku po-
stowego z dworca kolejowego do Urzędu Wilno i przy ulicy Wielkiej i odwrotnie, 2) zbierania materiału postowego z urzędów pocztowych w obrębie miasta Wilna, 3) opróżnianie skrzynek listowych 3 razy dziennie, 4) doręczanie paczek adresatom do domów.

Oferty należy wnieść do końca grudnia b. r. do Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Wilnie.

Blizszych informacji mogą oferentów za-
sięgnąć u kierownika Wydziału komunika-
cyjnego Dyrekcji Poczt i Telegrafów w
godzinach urzędowych od 9 do 15
Prezes Dyrekcji
Popowicz.

Dom Handlowy

S. Ogórkiewicz i S-ka

Zawalna Nr. 30, telefon 804.

Sprzedaż również i

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

na raty.

Najtańsze źródło zakupu!!!

OWSA
OTRAB
SIANA
SZŁOMY
ŻYTA
MAKI razowej
MAKI pyłowej
MAKI pszennej
SOLI CUKRU
SZŁONINY SZMALCU
w Spółdzielni Rolnej
Kresowego Związku Ziemi
ZAWALNA 1. TEL. 1-47

ODCISKI, BRODAWKI
i skóre zgrubiałe na poduszach
bezwzględnie bez bólu usuwa
„KLAWIOL”
Chemiczno-farmaceutyczny laboratorjum
„Ap. Kowalski” w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 5.

Lalki! — Lalki! — Lalki!
Od 1 zł. do 130 zł.
Otrzymano na gwiazdkę przepiękny wybór od najmniejszych
do największych w koszulkach i pięknych ubiorach
— CENY DOSTĘPNE —
Na prowincję wysyła się pocztą za pobraniem należności.
Władysław Borkowski
Mickiewicza 5. WILNO. S-to Jańska 1.

Konkurs

na stanowiska kolejowych leka-
rzy oddziałowych.

Podpisana Dyrekcja Kolei Państwowych
ogłasza niniejszym konkurs na 29 wolnych
posad lekarzy oddziałowych, a mianowicie:
z siedzibą w Poznaniu (3 posady), w Gnie-
źnie (2 posady), we Wrześni, w Mogilnie,
w Inowrocławiu (2 posady), w Szubinie,
w Wągrowcu, w Rogoźnie, w Szamotułach,
w Zbąszyniu, w Wołczynie, w Kościanie,
w Lesznie (2 posady), w Krotoszynie, w Jar-
cinie (2 posady), w Ostrowie (2 posady) i
w Kępnie.

Obowiązkiem lekarza oddziałowego ba-
dzie leczenie wszystkich ostatecznych prze-
wlekniętych i chorujących oraz członków ich rodzin,
zamieszkałych w siedzibie lekarza i prze-
strzeni do oddziału (okręgu)
przydzielonej.

Do każdej z powyższych posad przy-
wiązane jest wynagrodzenie według grupy
uposażeniowej VII, szczebla „a” pracowników
kolej państwowych. Przyjęcie nastąpi po-
czątkowo w charakterze kontraktowym.

Ubiegający się o te posady winni dołą-
czyć do podania:

- 1) Świadectwo obywatelstwa państwa Polskiego,
- 2) Dyplom lekarski,
- 3) Doświadczenie z odbytej przynaj-
mniej dwuletniej praktyki, a w szczególności
pracy praktyki położniczej i chirurgicznej,
- 4) Życiorys

Podania należy wnieść do podpisanej
Dyrekcji w terminie do 31 grudnia b. r.

Dyrekcja Kolei Państwowych
w Poznaniu.

Zatwierdzone przez władze

Biuro podań i przepisowań na maszynach STEFANA GRABOWSKIEGO

w Wilnie, ul. Ad. Mickiewicza Nr. 4

Telefon № 228.

Przepisywanie na maszynach podań, umów
i wszelkiej korespondencji oraz tłmacze-
nie z obcych języków.

Ceny przystępne.
Wykonanie szybkie
i akuratne

BIURO CZYNNE

od godz. 10 rano do 5 po południu

KTO

chce wiedzieć

o której godzinie pociagi
odechodzą lub przychodzą do
Wilna, jak również jakie są
ceny biletów do główniej-
szych stacji

NIECH KUPI
NAJNOWSZY
ROZKŁAD JAZDY.

Cena tylko 20 groszy.

Nabyć można w księgarniach, w skle-
dach mater. pism., w kioskach i u
sprzedawców ulicznych

MUSZTARDA W SZKLANKACH

Poleca:
KAKAO,
GORCZYCE,
PIEPER,
SÓD do piek.,
WANILIE
i in. produkty

Żądacie
wszędzie
produktów
pierwzo-
rzednej
jakości

Poleca:
KAWĘ
MUSZTARDE,
CYNAMON,
SÓL,
ESENCJE
OCETOWE
i in. produkty

„Twórczość” — A. Ketczer

Naturalny **SOK** na omkrze
asalizowany przez
ZAKŁ. FARMAKOGN. U. S. B.

CUKIER kryształ biały

z dostawą do magazynów po
112 zł. 50 groszy worek.

T-wo „SPÓJNIA”

ul. Zawalna Nr 7. Tel. 841.

ul. Mickiewicza Nr 34. Tel. 870.

MASZYNISTKA
posiadająca własną
maszynę piaszową po-
szukuje wieczorowych
robót. Zgłoszenia pi-
śmienne. Mickiewicza
45 m. 5. T. Stankie-
wicz

Mileśdzi czytelników
młodszych polecamy
83-letniego
staruszkę z wy-
szem wykształce-
niem, ex-silomiani-
na z Wileńszczy-
zny, arzuńwanego
doszczętnie przez
wojną, nie mające-
go krewnych którzy
by mogli się nim
zaopiekować. Ofia-
ry dla staruszkę
pieniężne jako też
ubranie, bieliznę i
obuwie Admin
„SŁOWA”
przyjmuje w zwy-
łych goda, arzędo-
wania między 9—11.